

Kisvállalkozások finanszírozása¹

JÁRVÁNYÜGYI KÉSZÜLTSEGI IDŐSZAK VÉDELMI INTÉZKEDÉSEIRŐL	2
KISVÁLLALKOZÁSOK FINANSZÍROZÁSA	10
I. Forrás a tulajdonosoktól	10
II. Külső tőkebevonás	11
II./1. Kockázati tőkenyújtás	11
II./2. Kereskedelmi hitel	12
II./3. Állam által nyújtott támogatások	13
II./4. Európai uniós források	14
II./5. Közösségi finanszírozás	14

¹ Utolsó frissítés: 2020.08.31. napján hatályos jogszabályok és 2020.09.21. napján hatályos járványügyi szabályok szerint

JÁRVÁNYÜGYI KÉSZÜLTSGEI IDŐSZAK VÉDELMI INTÉZKEDÉSEIRŐL²

2020. szeptember 21-étől mindenki köteles – a hatodik életévét be nem töltött kiskorú kivételével – orvosi maszkot, munkavédelmi maszkot, illetve textil vagy más anyagból készült maszkot (a továbbiakban együtt: maszk) **olyan módon viselni, hogy az az orrot és a szájat folyamatosan elfedje, valóban maszkot kell viselni, nem elég például sállal vagy kendővel eltakarni a szájat** a tömegközlekedési eszközökön, illetve a várakozás során, az üzletekben (vendéglátó üzlet vendégeit kivéve), kulturális rendezvényeken (fellépők kivételével), moziban, múzeumokban, könyvtárakban, színházakban, közösségi színtereken, levéltárakban, ügyfélfogadó helyiségekben (közigazgatási szerv, posta esetében, illetve egyéb olyan ügyintézési helyiségben, ahol rendszeresen 5 főnél többen várakoznak).

Az egészségügyi intézményekben ugyancsak kötelezővé tették a maszkviselést (kivétel: betegek kórteremben), a szociális intézményekben pedig a dolgozóknak akkor kell maszkot hordaniuk, ha az ellátottakkal érintkeznek (közvetlenül, vagy tartósan 1,5 méteren belüli távolságban).

² 431/2020. (IX. 18.) Korm. rendelet a járványügyi készültségi időszak védelmi intézkedéseiről

Az intézményi ellátottaknak a közösségi programok során lehetőség szerint ugyancsak maszkot kell viselniük.

A felelősség az üzemeltetőké, az ő kötelezettségük a fentiek betartatása (szankciók előírásával, tömegközlekedésből, látogatásból kizárással), amelyet a kormányhivatalok és a kereskedelmi hatóság köteles ellenőriznek.

A kereskedelmi hatóság számos szankciót alkalmazhat:

1. a kötelezettség első alkalommal történő megszegése esetén **figyelmeztetést** alkalmaz,
2. a kötelezettség második alkalommal történő megszegése esetén **100.000 forinttól 1.000.000 forintig** terjedő bírságot szab ki,
3. a kötelezettség harmadik alkalommal történő megszegése esetén az üzletet, illetve a helyiséget **legalább 3 napra, legfeljebb egy év időtartamra ideiglenesen bezárathatja,**
4. a kötelezettség negyedik alkalommal történő megszegésétől kezdve az üzletet, illetve a helyiséget **legalább a kötelezettségszegések alkalmainak számával megegyező számú napra, legfeljebb egy év időtartamra ideiglenesen bezárathatja.**

A szankciók azonos napon több egymást követő ellenőrzés alkalmával is kiszabható.

A szankció nem alkalmazható, ha az üzemeltető a szükséges intézkedéseket megtette a jogellenes helyzet felszámolása érdekében, így különösen ha

1. a jogsértő személyt felszólította távozásra,
2. a jogsértő személy kiszolgálását megtagadta, és
3. azt követően, hogy a jogsértő személy a távozásra történő felszólításnak nem tett eleget, a rendőrséget értesítette.

Speciális szabályok alkalmazandóak az oktatási intézményekben (belépés korlátozása, testhőmérséklet mérés), valamint a zenés, táncos rendezvények esetében, illetőleg a vendéglátó üzletek nyitva tartására.

2020. szeptember 21-étől a zárt helyen vagy a nem zárt helyen tartott, a zenés, táncos rendezvények működésének biztonságosabbá tételéről szóló 23/2011. (III. 8.) Korm. rendelet szerinti zenés, táncos rendezvény (a továbbiakban: rendezvény) – függetlenül annak nyilvános vagy nem nyilvános, valamint alkalmi vagy rendszeres jellegétől – abban az esetben tartható meg, ha a rendezvény helyszínén a jelenlévők létszáma – beleértve az ott foglalkoztatott személyeket – egy időben nem haladja meg **az 500 főt**.

A rendezvény helyszínén – az ott foglalkoztatottak kivételével – 23.00 óra után 06.00 óráig tilos tartózkodni.

Szintén szeptember 21-étől a vendéglátó üzletben 23.00 óra után 06.00 óráig az ott foglalkoztatottak kivételével tilos tartózkodni, kivétel: a vendéglátó üzletben 23.00 óra után 06.00 óráig az élelmiszer elvitelre történő megrendelése

és átvétele, valamint a vételár megfizetése céljából és időtartamára megengedett a tartózkodás.

Szeptember 19-ével hatályát veszítette ugyanakkor a járványügyi készültségi időszak védelmi intézkedéseiről szóló 285/2020. (VI. 17.) Korm. rendelet.

Utazási korlátozások³

A járványügyi készültségi időszak **utazási korlátozásairól** szóló 408/2020. (VIII. 30.) Korm. rendelet 3. § a)–c) pontjában, valamint 7. § (3) bekezdés b) pontjában a „14” szövegrész helyébe a „10” szöveg lép, azaz a magyar állampolgárok Magyarországra történő belépésének szabályai keretében, ha a magyar állampolgár esetében az egészségügyi vizsgálat fertőzés gyanúját nem állapítja meg, és

- a magyar állampolgár magyarországi lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkezik, 10 napra hatósági házi karanténban,
- a nem külföldön élő magyar állampolgár magyarországi lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel nem rendelkezik, 10 napra az illetékes járványügyi hatóság által kijelölt karanténban,
- a külföldön élő magyar állampolgár magyarországi lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel nem rendelkezik, 10 napra az illetékes járványügyi hatóság

³ 432/2020. (IX. 18.) Korm. rendelet egyes kormányrendeleteknek a járványügyi készültségi időszak védelmi intézkedéseivel kapcsolatos módosításáról

által kijelölt karanténban vagy hatósági házi karanténban kerül elhelyezésre.

Az engedélyes a Magyarországra való belépés során egészségügyi vizsgálaton eshet át, amelynek tűrésére köteles,

- akinél az egészségügyi vizsgálat során a fertőzés gyanúja nem merül fel, 10 napra az illetékes járványügyi hatóság által kijelölt karanténban vagy hatósági házi karanténban kerül elhelyezésre.

A térítési díj ellenében igénybe vehető egyes egészségügyi szolgáltatások térítési díjáról⁴

Az influenza megbetegedés elleni védőoltáshoz oltóanyag a 2020. és 2021. évben térítésmentesen igényelhető. (2020. október 1-jén lép hatályba).

Az a személy, aki a SARS-CoV-2 RT-PCR mintavételt és laboratóriumi vizsgálatot térítés ellenében veheti igénybe, jogszabály eltérő rendelkezése hiányában legfeljebb az alább meghatározott díj fizetésére kötelezhető:

17. Járványügyi készütség idején a SARS-CoV-2 RT-PCR módszerrel történő kimutatására vonatkozó vizsgálat díja	17 000 Ft
---	-----------

⁴ 433/2020. (IX. 18.) Korm. rendelet a térítési díj ellenében igénybe vehető egyes egészségügyi szolgáltatások térítési díjáról szóló 284/1997. (XII. 23.) Korm. rendelet módosításáról

18. Járványügyi készütség idején a SARS-CoV-2 RT-PCR mintavétel díja	2 500 Ft
--	----------

Ez nem alkalmazható abban az esetben, amikor az Ebtv. szerinti biztosított a SARS-CoV-2 RT-PCR mintavételt és laboratóriumi vizsgálatot az Egészségbiztosítási Alap terhére veszi igénybe. (2020. szeptember 21-étől hatályos)

Amennyiben a tesztelést házi orvos, kórház vagy hatóság rendeli el protokoll alapján, akkor továbbra sem kell majd fizetni. A hatósági ár azokra vonatkozik, akik önszántukból kérnek PCR-tesztet.

Eljárásrend az új koronavírusral kapcsolatban⁵

A Nemzeti Népegészségügyi Központ új eljárásrendet adott ki arról, hogyan kell kezelni a koronavírusos betegeket, a gyanús eseteket és a kontaktokat. 2020. szeptember 21-től a házi orvos PCR-teszt nélkül is koronavírus-fertőzöttnak minősítheti azt, aki a fertőzés tüneteit mutatja: tehát köhög, láza, vagy nehézlégzése van, esetleg az ízézés hiánya vagy zavara jelentkezik.

⁵ Nemzeti Népegészségügyi Központ Eljárásrend a 2020. évben azonosított új koronavírusral kapcsolatban (követendő járványügyi és infektókontroll szabályok) 2020. szeptember 21.

PCR-tesztet csak akkor kötelező kérni, ha a páciensnek koronavírusra utaló tünetei vannak, és emellett

- az előző 14 napban koronavírus-fertőzött területen járt,
- vagy az előző 14 napban szoros kapcsolatban volt megerősített vagy valószínűsített fertőzöttel,
- vagy járó- illetve fekvőbeteg-ellátásra szorul,
- vagy közvetlen betegellátásban részt vevő egészségügyi dolgozó,
- vagy az előző 14 napban olyan bentlakásos intézmény lakója vagy dolgozója volt, ahol a kockázati csoportba tartozó személyeket gondoznak.

Akit a háziorvosa csak a tünetei alapján minősít fertőzöttnek, de nem tesztelnek, azt csak az orvos utasíthatja otthoni elkülönítésre, de nem kerül hatósági házi karanténba.

A pácienseket három csoportba sorolják:

- gyanús eset az, aki köhög, láza van, nehéz a légzése vagy hirtelen elvesztette a szaglását, ízlelését, vagy az orvosa úgy ítéli meg, hogy fertőzés gyanús,
- valószínűsített eset az, aki a fenti kritériumokon kívül az előző két hétben szoros kapcsolatban volt fertőzöttel, vagy olyan bentlakásos intézmény lakója, dolgozója, ahol járvány zajlik, illetve az, akinél a fertőzésre jellemző radiológiai eltérés kimutatható,
- megerősített eset pedig az, akinél klinikai mintában kimutatták a SARS-CoV-2-t.

Új szabály, hogy a kontaktkutató során a fertőzöttel szoros kontaktusba került személyeknél csak akkor kötelező a PCR-teszt, ha az egészségügyi ellátórendszerben vagy a tartós ápolási és gondozási intézményekben ellátottak vagy dolgoznak.

A kontaktok esetében a járványügyi megfigyelés új időtartama 10 nap, és nem helyettesíthető két negatív PCR-teszttel.

Hitelfizetési moratórium

Január elsejétől további 6 hónappal meghosszabbítják a hitelmoratóriumot:

- gyermeket nevelő családok esetében a gyermekek számától függetlenül,
- a nyugdíjasok,
- munkanélküliek,
- közfoglalkoztatottak számára,
 - ezekben az esetekben nem kell kérni a moratóriumot, hanem automatikus, akkor kell jelezni, ha nem akarnak élni vele, ha a moratórium lehetősége ellenére fizetni szeretnének,
- vállalkozások számára akkor, ha bevételük több, mint 25%-kal csökkent és kérik,
 - ebben az esetben kérni kell a moratóriumot, nem automatikus, jelezni kell, ha élni kívánnak vele.

KISVÁLLALKOZÁSOK FINANSZÍROZÁSA

A vállalkozások elsődleges célja a nyereségtermelés. A fogyasztók kiszolgálása általában folyamatos tőkebefektetéssel és beruházással jár. A cégeknek egyszerre kell fejleszteni, valamint az elhasználódott és/vagy elavult eszközeit cserélni vagy pótolni, a kapacitást bővíteni.

A finanszírozás kérdéséhez szorosan kapcsolódik, hogy Magyarországon a vállalkozók többsége csak jelentős külső forrás bevonásával képes sikeres vállalkozásba kezdeni. Szintén problémát jelent, hogy a kiadvány elején ismertetett pénzügyi-stratégiai tervezést sok kezdő vállalkozó nem hajtja végre, így nem rendelkeznek reális számításokkal arra vonatkozóan, hogy a folyamatos működés miként tartható fenn, általában alábecsülik a működési költségeiket. Hazánkban sajnos rengeteg területen jelennek meg lánctartozások, amellyel szintén sokan nem számolnak. Általános trend az is, hogy a cégek a számlákat hosszú fizetési határidő mellett fizetik csak meg, amely szintén finanszírozási problémákat okozhat.

Ideális esetben a cégek elsősorban a nyereségükből vagy a korábbi nyereségből képzett tartalékokból tartják fenn magukat és bővítik a portfóliójukat. Azonban a fenti problémák miatt vagy egyéb okokból (pl.: új termék fejlesztése, csúcsgazdálkodás) miatt a társaságok külső finanszírozásra is szorulnak.

I. Forrás a tulajdonosoktól

Ennek a legegyszerűbb módja a tulajdonosok által a társaságnak adott forrás, azonban ez nagy kockázattal is járhat. Ezek az úgynevezett „tagi kölcsönök” ideális esetben átmeneti jelleggel nyújtanak fedezetet a vállalkozás részére. Ezzel a tulajdonosok részéről elkerülhető harmadik felek bevonása a vállalkozás megsegítésébe. Az ilyen jellegű kölcsönöket a múltban a legtöbb esetben ingyenesen nyújtották, azonban a jogszabályi környezet változása miatt érdemes valamilyen mértékű üzleti kamatot kikötni a tag részére. A saját tőkéhez viszonyított aránytalanul nagy tagi kölcsönrel történő vállalkozásfinanszírozást a jogalkotó több módon igyekszik visszaszorítani. Többek között a tagi kölcsönt, illetve a tulajdonos által nyújtott hiteleket több adóbevallásban is be kell vallani, jelteni kell az adóhatóság felé. Továbbá kiugróan magas tagi kölcsönök esetén az adóhatóság a tulajdonossal szemben vagyonosodási vizsgálatot is indíthat.

II. Külső tőkebevonás

II./1. Kockázati tőkenyújtás

A külső tőkebevonás speciális, de – a banki hitelek szerepének csökkenésével – egyre terjedő esete a kockázati tőkenyújtás, amikor a társaság nem hitelt, hanem tőkét vesz fel a banktól vagy erre szakosodott kockázati tőke befektető társaságtól (venture capitalist). Ilyenkor a „hitelt” nyújtó részesedést szerez a társaságban és utána osztozik a nyereségéből, osztalékából.

Ezeknek a befektetőknek egy terjedőben lévő altípusa az üzleti angyal vagy angyalbefektető, akik elsősorban feltörekvő start-upokat támogatnak. Ezek a cégek, ahogy arról már volt szó, többnyire termék- vagy üzletimodell-

innovációval foglalkoznak és nemzetközi piacokra törnek be. A befektetőknek kevés kézzelfogható garanciájuk van arra, hogy a támogatott vállalkozás valóban sikeres lesz. Amennyiben igen, akkor a nyereség egy jelentős részére a befektetők igényt is tartanak. Előnyük az üzleti angyaloknak azonban, hogy iparági ismeretekkel és kapcsolatrendszerükkel is segítik a kezdő vállalkozás sikerre vitelét, tapasztalt vállalkozóként részt vehetnek az üzletfejlesztésben, marketingben is.

II./2. **Kereskedelmi hitel**

Gyakori finanszírozási forma a kereskedelmi hitel felvétele is, ebben az esetben a vállalkozó hitelkérelemmel fordul a bankokhoz. Az ilyen hitel mértékét és lejáratát rengeteg tényező befolyásolhatja, a bankok ebben az esetben – pl.: üzleti terven keresztül is – alaposan felmérik a cég helyzetét és annak megfelelően döntenek a hitelfolyósításról.

A hitel futamidejét tekintve rövid vagy hosszú lejáratú (egy éven túlnyúló) lehet. A rövid lejáratú hitelek általában a pénzforgalomban jelentkező átmeneti lyukak áthidalására szolgálhatnak. A hosszú lejáratú hitelek általában valamilyen nagyobb mértékű befektetést előznek meg, ebben az esetben a bankok általában bizonyos mértékű önrész vállalását is elvárják a cégtől. A bank dologi vagy személyi biztosítékot is kérhet a vállalkozástól a fizetőképesség biztosítása érdekében (pl.: ingatlanjelzálog, kezességvállalás).

A hitel rendelkezésre bocsátása is többféle módon történhet. A fentiekben részletezett rövid és hosszú lejáratú beruházási hitelek esetén a bank a teljes hitelkeretet egy összegben a vállalkozás rendelkezésére bocsátja, ezt követően az összeget pedig a társaság rendszeres időközönként törleszti. Egy másik jellemző hiteltípus a folyószámlahitel, amelynek során

a bank egy hitelkeretet biztosít. Ez a vállalkozásnak egy biztonsági tartalékot jelenthet, hiszen abban az esetben, ha átmenetileg likviditási probléma lépne fel, akkor ebből a tartalékból – a felhasználható hitelkeret erejéig – továbbra is fedezheti kiadásait. A vállalkozási folyószámlahitelt a bank minden évben felülvizsgálja. Mivel ez a hitelfajta nagyon gyakori, ezért a vállalat vezetése során különösen fontos, hogy a forgalom, bevételek és a partneri kör nagysága és összetétele megfeleljen a bank által elvárt paramétereknek.

II./3. **Állam által nyújtott támogatások**

A külső források egy másik nagy csoportját az állam által nyújtott támogatások jelentik. Ezek közül érdemes külön kiemelni a vissza nem térítendő állami támogatásokat, amelyek a gazdaságélénkítés és egyéb kormányzati célok érdekében általában meghatározott célokat vagy korosztályokat támogatnak.

A támogatások közül kiemelhető például az a program, amelyet tavaly vállalkozásindítást tervező 30 év alatti fiataloknak és 30 év feletti álláskeresőknél hirdették meg. A program segítségével mintegy 9000 egyéni vállalkozás jöhet létre 2022-ig, ebből csaknem 8000 az ország hat kevésbé fejlett régiójában, és közel ezer a központi régióban. A 40 milliárdos támogatási keret csaknem 6000 vállalkozás létrehozását biztosítja a 30 év alattiak és mintegy 3000 vállalkozását a 30 év feletti körében. A részleteket a www.ginop519.hu oldalon lehet megtalálni.

A visszatérítendő, állami finanszírozási formák közül megfontolandó lehet a Magyar Fejlesztési Bank által a Vállalkozásfinanszírozási Program 2020 keretében nyújtott, a foglalkoztatásban betöltött szerep növelését, innovációs és

beszállítói tevékenység erősítését, környezetvédelmi, vidékfejlesztési és egészségügyi célú beruházásokat célzó kedvezményes kamatozású hitel és lízing. A program keretében nyújtott hitel és lízing tárgyi eszköz vásárláshoz, beszerzéshez, fejlesztéshez, beruházáshoz és beruházáshoz kapcsolódó immateriális javak megvételéhez használható fel. A program előnyei közé tartozik, hogy forint alapú a hitel, így árfolyamkockázat nélkül vehető fel, rendkívül kedvezményes kamatozással vehető igénybe és akár 15 évre, legfeljebb 3 éves türelmi idővel is igényelhető. A program részletes feltételeiről a Magyar Fejlesztési Bank együttműködő partnereinél – egyes kereskedelmi bankoknál – lehet érdeklődni.

II./4. Európai uniós források

Érdemes megjegyezni, hogy európai uniós források felvételére is adódhat lehetőség, azonban ezek általában nem működéssel kapcsolatosak, hanem egyes projektek megvalósítására vehetők igénybe, a kiírt pályázatokat a www.palyazat.gov.hu weboldalon lehet figyelemmel kísérni.

II./5. Közösségi finanszírozás

A külső finanszírozás egy új – és egyre jobban terjedő formája – a közösségi finanszírozás (crowdfunding). Ennek lényege, hogy a vállalkozói ötlet az interneten keresztül népszerűsíthető az erre szakosodott oldalakon keresztül, ahol az érdeklődők, mint mikrobefektetők beszálhatnak ennek megvalósításába – fontos, hogy ez a finanszírozási mód csak egy-egy konkrét projekt megvalósítására megfelelő. A pénzügyi támogatásért cserébe az ötletet közvétező személy kifejleszti/legyártja a terméket vagy

szolgáltatást és elküld egy-egy darabot azoknak, akik segítettek a megvalósítást. Ebben az esetben is pontos stratégiát kell felépíteni, hiszen ki kell számolni azt is, hogy mekkora termelés esetén lesz jövedelmező az ötlet, és hogy hány darabot szükséges legyártani az adott termékből ahhoz, hogy megérje belevágni. Ezen számok kalkulációjával az is kiszámolható, mennyi az a minimum darabszám (egyben befektetőszám), ami a sikeres termeléshez szükséges. Azaz a sikerhez nem elegendő közzétenni az ötletet az interneten, sokszor előzetes prototípusokat kell készíteni és megfelelő PR és marketing is szükséges. Minden, a magyar hírekbe is bekerülő számítástechnikai, okoseszköz vagy társasjáték projektre rengeteg olyan ötlet jut, amely megbukik. Így ebben az esetben is nagyon fontos szerepe van a pontos stratégia kidolgozásának és szakértők bevonásának. A közösségi finanszírozási honlapok közül a legnépszerűbbek a www.kickstarter.com és az www.indiegogo.com oldalak.